

Harjoitustehtävät – opiskelijan ohje

Perustiedot

Kurssilla opiskelijan oppimista mitataan kirjallisten tehtävien avulla. Kurssin arvostelu perustuu kolmeen caseharjoitukseen sekä yhteen kirjallisuustehtävään. Kurssin tehtävät ovat yksilöitä. Tehtävien sisällöstä voit hyvin keskustella (suositeltavaa, itse asiassa) muiden kurssilaisten kanssa, mutta itse tekstien tulee olla henkilökohtaisia, alkuperäisiä kirjallisia tuotoksia.

Kurssin harjoitustehtävät palautetaan sähköpostitse osoitteeseen jouni.virtaharju@aalto.fi PDF-muotoisena tiedostona kunkin tehtävän määräaikaan mennessä. Toivon, että nimeätte palautettavan tiedoston muodossa OK-case1-sukunimi.pdf, OK-case2-sukunimi.pdf, OK-muutosanalyysi-sukunimi.pdf ja OK-kirjallisuusessee-sukunimi.pdf. Tämä helpottaa omaa tiedostonhallintaani; minun ei täydy hallita ja uudelleen nimetä kymmeniä samannimisiä tiedostoja.

Muista kirjoittaa tehtäviesi ensimmäiselle sivulle nimesi, opiskelijanumerosi sekä yhteystietosi (puhelin ja sähköposti). Erillistä kansilehteä ei tarvitse luoda.

Seuraavilla sivuilla annetaan yksityiskohtaisempia ohjeita ja neuvoja kunkin harjoitustehtävän toteuttamiseen.

Caseharjoitukset

Järjestän kurssilla kolme caseharjoitusta. Casetehtävät julkaistaan kurssin MyCourses-sivuilla kurssin alkaessa. Kurssin caset ovat tositapahtumiin perustuvia tapausesimerkkejä kehittämishankkeista. Tehtävien sisällöt kuvaavat kehittämishankkeille tyypillisiä tilanteita ja niiden tarkoitus on tutustuttaa opiskelijoita organisaation kehittämistyön näkökulmasta olennaisiin ilmiöihin ja yksityiskohtiin. Casien 1 ja 2 yhteydessä myös harjoitusten toteutustapa on tärkeä kehittämisen oppimisen näkökulmasta: casien käsittelyllä on samoja piirteitä joidenkin yrityksissä toteutettavien kehittämistilaisuuksien kanssa. Huomioi, että sekä harjoitusten sisällöstä että työskentelyprosessista voi oppia organisaation kehittämisestä.

Caset 1 ja 2

Caseissa 1 ja 2 opiskelijoiden tehtävä on tutustua casetekstiin ennen casetilaisuutta ja miettiä vastauksia tekstissä esitettyihin kysymyksiin. Tässä vaiheessa omien muistiinpanojen tekeminen riittää valmistautumiseen. Harjoitustilanteesta osallistujista muodostetaan pienryhmiä, jotka yhdessä jatkavat casen sisältöä käsittelyä ja esittävät työnsä tuloksensa tilaisuudessa. Vetäjän johdolla keskustellaan myös yleisesti casien sisällöstä ja niiden opetuksista. Käsittelytilaisuuden jälkeen opiskelijan tehtävä on kirjoittaa lyhyt essee, jossa hän käsittelee casen opetuksia, niiden merkitystä ja omia oppimiskokemuksiaan casen työstämisestä. Casetehtävät on palautettava viikon kuluessa casetilaisuudesta sähköpostitse opettajalle (jouni.virtaharju@aalto.fi). Case-esseet 1 ja 2 arvostellaan pistein 0-15 pistettä, joten casetehtävistä on mahdollista saada yhteensä 0-30 pistettä. Huomaa, että case-esseetä ei voi palauttaa osallistumatta casetilaisuuteen. Casien opetustavoitteena ei ole vain tekstissä kuvattujen tilanteiden analysointi ja ratkaisuehdotusten tekeminen, vaan myös niiden sisällön yhteinen pohdinta, muiden näkökulmien kuuntelu ja oman ajattelun kehittymisen reflektointi. Casetyöskentelyn lopputavoitteena on kehittää yksittäisten tapausesimerkkien avulla yleisempää ymmärrystä organisaation kehittämisen lainalaisuuksista.

Case 1

Kirjoita maksimissaan kolmen sivun mittainen teksti, jossa kerrot mitä caseharjoitus sinulle opetti kehittämisprojektin suunnittelusta ja kehittäjän tehtävästä ja roolista. Voit kuvata esseessäsi esimerkiksi mihin kiinnitit omassa analyysissäsi huomiota hyödyntämällä casetekstissä esitettyjä kysymyksiä. Pohdi myös case-työskentelyn prosessin (ryhmätyöskentely, ryhmätöiden esittely, yhteiskeskustelu) antia oppimiseesi ja pohdintoihisi. Voit myös kirjoittaa siitä, mikä sinulle jäi epäselväksi tai askarruttamaan casen käsittelyn jälkeen, mitä oppimasi asiat merkitsevät sinulle ja miten voisit niitä hyödyntää.

Case 2

Kirjoita maksimissaan kolmen sivun mittainen teksti, jossa kerrot mitä caseharjoitus sinulle opetti organisaatioiden muutostilanteista, kehittämistyössä mahdollisesti syntyvistä ristiriidoista, kehittäjän työstä ja toiminnasta sekä kehittämiseen liittyvistä ilmiöistä. Case2:n vastauksessa voit hyödyntää caseharjoituksessa käsiteltäviä kysymyksiä ja niihin liittyvää keskustelua ja kommentointia. Vastauksessa kannattaa käsitellä ainakin kehittäjän ja muiden kehittämishankkeeseen vaikuttaneiden tahojen toimintaa, kehittäjän ja asiakasorganisaation yhteistyösuhdetta sekä kehittämisessä esiin nousevia ilmiöitä. Voit myös lyhyesti pohtia casetyöskentelyn kokemuksia ja antaa pohdintoihisi ja oppimiseesi. Voit myös kirjoittaa siitä, mikä sinulle jäi epäselväksi tai askarruttamaan casen käsittelyn jälkeen, mitä oppimasi asiat merkitsevät sinulle ja miten voisit niitä hyödyntää.

Case 3

Case 3 muistuttaa kurssin muita caseharjoituksia siinä suhteessa, että sen lähtötiedoiksi annetaan kuvaus eräästä kehittämistilanteesta organisaatiossa. Tämän casen yhteydessä emme kuitenkaan kokoonnu pienryhmiin analysoimaan tilannetta edelleen, vaan sinun tehtäväsi on analysoida itsenäisesti kuvauksessa esitettyä tilannetta opettajan asettaman teoreettisen materiaalin avulla (luennon 8 oppimateriaalista Buchanan & Dawson, 2007). Voit myös halutessasi hyödyntää muuta kurssimateriaalia ko. kuvauksen analyysissäsi. Case 3:n analyysi on kirjallinen, esseemuotoinen dokumentti, jonka ohjeellinen pituus on maksimissaan neljä sivua. Analyysi palautetaan opettajalle sähköpostitse ennen viimeistä luentoa (viimeistään edeltävänä päivänä 6.4. 2021 klo 2100, jouni.virtaharju@aalto.fi). Keskustelemme casetilanteesta ja opiskelijoiden tekemistä tulkinnoista viimeisen luennon yhteydessä, jossa laajemmin käsitellään organisaatiomuutosten arviointia, mittaamista ja tutkimista. Aikaisemmista casetilaisuuksista poiketen, tämän casen hyväksytyt suorittaminen ei velvoita olemaan tällä luennolla mukana, vaan luento ymmärretään muiden teorialuentojen tapaan suositeltavana, mutta vapaaehtoisena. Case 3 eroaa aikaisemmista caseista myös siten, että opiskelijoiden ensimmäisissä kahdessa reflektioesnessä ei edellytetä kurssikirjallisuuteen viittaamista (toisaalta, en sitä myöskään estä, päinvastoin!). Sen sijaan case 3:ssa lähdemateriaalin teorisointi ja teoriaan pohjautuvan analyysin tekeminen on olennaista. Sen pedagogisena tavoitteena on, että opiskelija harjoittelee muutostilanteiden analysointia ja muutosteorioiden soveltamista muutoksen ymmärtämisessä. Case 3 arvostellaan pistein 0-20 pistettä ja se muodostaa 20% kurssin kokonaissuorituksesta.

Kirjallisuusessee

Kirjallisuusessee on kurssin sisällöt ja teemat lopuksi yhteen liittävä kokonaisuus. Sen lähdemateriaalina on kurssin kokonaisuus: luentojen sisältö, kurssin kirjallisuus, omat muistiinpanosi sekä luennoilla ja caseharjoituksissa käytävä keskustelu ja kommentointi.

Tehtäväsi tässä esseessä on pohtia ja jäsentää oma näkemyksesi ja ymmärryksesi **organisaatioiden muutoksesta, kehittämisestä, kehittäjän toiminnasta** ja näihin keskeisesti liittyvistä ilmiöistä.

Kurssin kirjallisuusessee on laajahko, 10-20 sivun teksti, jossa opiskelija osoittaa tutustuneensa kattavasti kurssikirjallisuuteen. Esseellä opiskelija osoittaa tuntevansa organisaation kehittämisen teoreettisen perustan, tunnistavansa erilaiset kehittämisen toimintakontekstit ja osaa hyödyntää kehittämistietämystä. Kirjallisuusesseen pedagogisena tavoitteena on, että opiskelija jäsentää ns. henkilökohtaista kehittämisen työkalupakkiaan: miten hän lähestyisi erilaisia organisaation kehittämisen tehtäviä hänelle tutuissa organisaatioympäristöissä. Kirjallisuusessee arvostellaan pistein 0-40 pistettä ja se muodostaa 40% kurssin kokonaissuorituksesta. Kirjallisuusessee pitää palauttaa 2.5. 2021 mennessä.

Voit ajatella kirjallisuusesseetä tieteellisenä kirjallisuuskatsauksena, jonka laadit kurssikirjallisuuden avulla: miten jäsentäisit ja tiivistäisit kurssimateriaalin artikkeliksi, jolla asiaa tuntematon henkilö ymmärtää organisaation kehittämisen paremmin. Tämä tarkoittaa sitä, että et vain mekaanisesti toista ja tiivistä kurssimateriaalia lyhyemmäksi esitykseksi, vaan teet siitä myös synteesiä ja johtopäätöksiä. Tämä vaatii sitä, että mietit mikä kurssimateriaalissa on (sinulle) olennaista ja tärkeää ja korostat sitä. Tämä siis tarkoittaa, että sinun ei tarvitse käsitellä kaikkea kurssimateriaalia 'tasaisesti'. Älä kuitenkaan ajattele, että karsit tarkastelustasi saman tien jonkin kurssin osakokonaisuuden – muista perustella tekemäsi rajaukset ja valinnat esseessäsi! Arvostan myös refleksiivistä otetta, jossa opiskelija ottaa kantaa ja on jotain mieltä kurssin sisällöstä. Oppimisen näkökulmasta teoreettisen materiaalin peilaaminen omiin kokemuksiin on arvokasta. Noudata esseen laadinnassa tieteellisen kirjoittamisen perussääntöjä. Viittaa kurssimateriaaliin. Voit myös käyttää esseessäsi kurssimateriaalin ulkopuolelta oma-aloitteisesti löytyvää materiaalia, mutta käytä harkintaa sen soveltamisessa ja rakenna loogisia yhteyksiä sen ja kurssimateriaalin välille. Ulkopuolinen materiaali ei saa korvata opettajan antamaa materiaalia, vaan korkeintaan täydentää sitä.

Oppimisprosessisi tueksi kannattaa pitää oppimispäiväkirjaa, johon kirjaat pohdintojasi, havaintojasi ja kommenttejasi luentomuistiinpanojesi lisäksi. Käytännössä saat huomattavaa hyötyä kirjallisuusesseen lopulliseen kirjoittamiseen, jos jaksat kirjoittaa omia kommenttejasi ja pohdintojasi kurssin sisällöstä luentojen yhteydessä/jälkeen. Huomaa kuitenkin, **ettei kirjallisuusessee ole oppimispäiväkirja**, vaan kurssin teemoja

ja sen sisältöjä pohtiva essee. Luentoihin liittyvien artikkelien ja muun kirjallisuuden lukeminen on välttämätöntä sen kirjoittamiseksi.

Seuraavat kysymykset tukevat jäsenyyksesi muodostamista ja sen kirjoittamista. Kysymykset on tarkoitettu sinulle inspiraatioksi, eikä niinkään ohjaaviksi kysymyksiksi kirjallisuusesseen laadintaan. Muista, että kirjallisuusesseessä kuitenkin ensisijaisesti jäsenät kurssimateriaalia. Voit käyttää niitä kirjallisuusaineiston annin pohdinnan tukena. Älä tee esseestäsi Kysymys & Vastaus –listausta, vaan mieti sille mielekäs sisältöihin pohjautuva rakenne. Mieti siis sopivat alaotsikot (teemat) jäsentämään esseetäsi.

Seuraavat kysymykset voivat auttaa sinua miettimään oppimispäiväkirjasi sisältöä ja edelleen oman kirjallisuusesseesi lopullisen muotoon kirjoittamista.

Luento 1: Kurssin yleisesittely

Mikä oli ennako-odotuksesi kurssin sisällöstä? Miten reagoit kurssin alussa kuvattuihin pyrkimyksiin? Vastasivatko ne käsityksiäsi yliopistoissa tarjottavan kehittämisen opetuksen sisällöstä?

Mitkä olivat omat lähtöajatuksesi organisatorisesta muutoksesta ja/tai organisaation kehittämisestä? Olitko pohtinut näitä kysymyksiä aikaisemmin? Onko aikaisemmassa koulutuksessasi käsitelty näitä teemoja? Samalla tavalla/eri tavoin? Oletko tiedostanut kehittämisen koulukuntien runsauden tai ymmärtänyt niiden välisiä yhteyksiä. Entä oletko huomannut muutosmyönteisyyttä/muutospessimismiä kehittämiskysymysten yhteydessä?

Luento 2: Kehittämisen teoria

Olivatko kehittämisen kaksi valtaparadigmaa sinulle tuttuja? Tunnistatko miten ne tuottavat hyvin erilaisen kuvan kehittämisen luonteesta, kehittäjän työstä ja kehittämisen mahdollisuuksista ja rajoituksista organisaatiossa? Missä perinteinen, lewiniläinen kehittämisajattelu on edelleen voimissaan, entä missä yhteyksissä tarvitaan uutta, dialogista kehittämisajattelua? Ovatko nämä ajattelutavat yhdistettävissä; teoreettisesti tahi käytännössä?

Luento 3: Kehittämisen suunnitteluparadigma

Antoiko kehittämisen projektointi sinulle työkaluja muutoksen ohjaamiseen? Olivatko ajattelutavat, työvälineet, prosessit sinulle jo entuudestaan tuttuja? Tuntuuko sinusta, että tällaisella otteella saa kehittämisen käyntiin organisaatiossa? Onko tämä sinun kokemuksesi mukaan vallitseva tapa ajatella/tehdä kehittämistyötä?

Caseluento 1: Asiakastoimeksianto kehittämisprojektin suunnittelu

Katso vinkit caseohjeistuksen puolelta.

Luento 4: Dialogisen ODN käytännöt

Miten dialoginen, prosessuaalinen työote eroaa projektioitteesta? Voiko käytännön kehittämistyössä hyödyntää molempia näkökulmia, miten ja missä? Mitä uutta dialoginen ote tuo kehittämiseen, entä missä ovat sen heikkoudet?

Luento 5: Kehittäjän työ, työmenetelmät, työvälineet

Miten kehittämisen ammattilainen jäsensi työtään? Millaiset oletukset (muutoskäsitteet, ideologia) ohjasivat hänen ajatteluaan? Millaisen kuvan ammattilainen antaa kehittämistyön arjesta? Miten se istuu kurssikirjallisuuden antamaan kuvaan kehittäjän tehtävästä ja työstä? Miten kehittämisen markkinoihin tulisi suhtautua, asiakkaana tai palveluntarjoajana?

Caseluento 2: Kehittäjän vaikea tilanne

Katso vinkit caseohjeistuksen puolelta.

Luento 6: Muutosvastarinta, asiakastyö, interventiotyylit

Mitä opit muutosvastarinnan käsittelystä? Onko muutosvastarinta aina mukana organisatorisessa muutoksessa? Miten siihen tulisi suhtautua? Olivatko interventiotekniikat ja -tyylit sinulle tuttuja? Tunnistatko sinulle ominaisen interventiotyylin? Osaatko toimia eri tilanteissa eri tavoin vai päädytkö aina samaan toimintamalliin? Voiko luennolla kuvatuista interventiotyyleistä saada sinun työkalupakkiisi uusia ideoita? Miten/milloin soveltaisit niitä?

Luento 7: Kielellinen/kulttuurinen näkökulma

Millaista merkitysvaltaa kehittäjä käyttää? Käyttävätkö sitä muut toimijat? Miten muutoksessa ihmisten maailmankuvaa muokataan? Millaisia työkaluja kieli ja kulttuuri tarjoavat kehittäjälle?

Luento 8: Organisatorisen muutoksen teorian, muutoksen tutkiminen

Mitä on huomioitava muutoksen onnistumisen arvioinnissa? Miten kehittäjän ja tutkijan rooli ja tehtävä eroavat toisistaan? Voiko tutkimusta ja kehittämistä yhdistää menestyksekkäästi? Kuka voisi hyötyä muutoksen tutkimuksesta, miten sitä voisi hyödyntää kehittämisen käytäntöjen kehittämisessä?

Kurssikirjallisuus

Oliko kurssikirjallisuus yhtenäinen tai hajanainen kokonaisuus? Oliko siinä liikaa/sopivasti/liian vähän

teoreettista tai käytännöllistä materiaalia? Mikä osa materiaalista puhutteli sinua/oli sinulle hyödyllisintä? Miten kurssikirjallisuus ja luennot istuivat toisiinsa? Täydensivätkö ne toisiaan, toistivatko ne toisiaan vai käsitelivätkö ne aivan eri asioita? Tarjoaako kurssikirjallisuus sinulle työkaluja, joita voit käytännössä hyödyntää organisaation kehittämisessä/muutoksen tutkimuksessa?

Kurssin lopuksi: mitä jäi käteen? Onko kurssi vaikuttanut käsityksiisi organisaation muutoksesta ja kehittämisestä? Voisitko itse toimia organisaation kehittäjänä? Suhtaudutko nyt myönteisemmin vai kielteisemmin sinulle tuttujen organisaatioiden kehittämisponnisteluihin? Voitko peilata kurssin sisältöä omiin henkilökohtaisiin kokemuksiisi (muutoksen tekijänä, kokijana, sivullisena)? Mitä kurssin opeista voit ottaa käyttöösi ja miten voit kehittää omia tietojasi ja taitojasi kehittämistyön piirissä edelleen? Ja voiko kehittäjäksi sittenkään oppia yliopistokurssilla? Jos ei, niin mistä kurssi siinä tapauksessa on kertonut?

Laatukriteerejä

Tehtäviä arvioidaan seuraavista näkökulmista:

- Esseiden keskeisenä arvostelukriteerinä on sisältö ja laatu, ei mitta.
- Esseevastaus on tehtävänannon mukainen. Esseen kirjoittaja osoittaa, että hän ymmärtää asiakokonaisuuden ja osaa rajata siitä olennaisen. Esseessä keskitytään tehtävänannon kannalta keskeisiin, merkityksellisiin seikkoihin.
- Empiirissä esseeharjoituksissa kirjoittaja osaa johdonmukaisesti soveltaa teoreettisia käsitteitä aineiston analysoinnissa. Aineistoa on käytetty kokonaisvaltaisesti ja tehdyt tulkinnat ovat uskottavia.
- Kirjoittaja osoittaa kykynsä ajatella kriittisesti ja itsenäisesti. Kirjoittajan tekemät johtopäätökset ovat osuvia, laadukkaita ja perusteltuja.
- Kirjoittaja osaa liittää esseensä sisältöä omaan kokemusmaailmaansa, hän osaa eritellä mitä on oppinut ja miten voi oppimaansa hyödyntää.
- Esseen rakenne on johdonmukainen ja kiinteä.
- Essee on hyvin kirjoitettu: yleistajuisen selvä, ytimekäs ja omaperäinen. Ranskalaisista viivoista koostuva teksti ei ole essee.